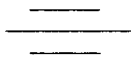

nak megfelelő, acélszerkezetű, üvegfedésű kerengőfolyosó-lefedéssel is, valamint e szép együttes építészeti karakteréhez méltóan igazodó múzeumi fogadóépületek megépítésével.

Méltán érdemel említést – nemzeti múltunkból fakadó magyarságtudatunkat alakító – eme új, hazai kulturális, tudományos és idegenforgalmi központ, melynek visszatérő magyar nemzeti ünnepei, jelentős eseményei az évenkénti Szent László-napi megemlékezések.

FARKAS OLGA
főiskolai docens
SZTE Juhász Gyula Tanárképző Főiskolai Kar
Szeged

A Tudomány Napja Szegeden

– TÁJÉKOZTATÁS AZ MTA NEVELÉSTUDOMÁNYI ÉS PSZICHOLÓGIAI SZAKBIZOTTSÁG FELOLVASÓULÉSÉRŐL –

A Magyar Tudomány Napj Szegeden” című rendezvény-sorozat keretében az MTA Szegedi Területi Bizottsága, Neveléstudományi és Pszichológiai Szakbizottsága A tehetség-orientált speciális képzés-fejlesztés aktuális pedagógiai problémái címmel tudományos ülést szervezett. Az ülésnek az MTA Szegedi Akadémiai Bizottság székháza adott otthont 2003. november 4-én.

A jeles napon hét előadás hangzott el. *Balogh Tibor* egyetemi tanár a téma filozófikusan elvont, absztrakt szintű és lényegbevágó kérdéseinek tisztázására, rendszerezésére, nagy intervallumot átfogó – „Hermann-tól Hamvas-ig” – így a cím – összefoglaló és értékelő áttekintésére vállalkozott. További előadások alapvetéseként megadta a szekció munkájának alaphangját, és keretként az elméleti háttérét.

A legzseniálisabb gyerek sem képes fejlődni, ha a környezete ezt nem teszi lehetővé. Ebből a megfontolásból *Démuth Ágnes* kutató és gyakorló pszichológus az iskolai nevelést, oktatást, képzést, mint a tehetségfejlesztés természetes közegét vizsgálta. Feltárta, hogy a középiskola nem járul hozzá kellőképpen a gyerekek adottságainak kibontakoztatásához. Megvilágította a mindent azonos módon, azonos súllyal és jelentőséggel tanító, a pszichológiai gondolkodási műveleteket mellőző megoldások csapdáját. Különösen az alapképességek, köztük a kommunikációs készségek fejletlenségére hívta fel a figyelmet, melyek hiánya akadályozza a tanulókat pl. abban, hogy meg tudják valósítani ötleteiket. Nyomatékkal sürgette a tanítási gyakorlat megújítását annak érdekében, hogy az adottságok olyan szintű képességekké fejlődhessenek, melynek eredményeként több diákot sorolhat az iskola a tehetségesekhez.

Duró Zsuzsa határozottan erősítette azt a kívánatos szemléletet, amely szerint a legjobb befektetés a társadalom számára azoknak a gyerekeknek a fejlesztése, akik az átlagnál jobb potenciállal rendelkeznek. A tehetség definícióját a tehetséggondozás és képességfejlesztés viszonylatába adta meg. Az életkori fejlődéslelektani szempontok figye-

lembevételével vázolta fel a tehetség gondozás útjait. A témában összehasonlította a hazai és a nemzetközi gyakorlatot. Változatos megoldások leírásával arra készítette a hallgatóságot, hogy társadalmi kontextusba ágyazottan keressék és alkalmazzák az ígéretes megoldásokat. Előadásának súlypontja felhívó jellegű volt: a tehetséges gyerekek jelen idejű fejlesztésével várható a jövőorientált problémák megoldásához.

Farkas Olga a tehetség-orientált képzés-fejlesztés gyakorlati műhelyébe invitálta hallgatóit. Mint kerámia- és rajzsakkör vezető tanár, általános iskolai korosztályra vonatkozó, az előadó által kidolgozott fejlesztő program néhány elemét mutatta be. Lehetséges példát nyújtott arra, hogy a formális oktatási keretben is reálisan megvalósítható az egyéni szintekhez igazodó fejlesztés. A hagyományos iskolai rendszer közé sorolta a 25-30 fős osztályokat, általában a 45 perckben való gondolkodást, a különböző képességű-, motívációjú-, szociális háttérű gyerekek egy és ugyanazon térben és időben történő foglalkoztatását. A differenciált képzés olyan modelljét írta le, ahol az esztétikai-művészi gondolkodásfejlesztés kap hangsúlyt. A program originált specifikumként említette, hogy a kiválasztás elve a „természetes szelekció”, amely folyamattal párhuzamosan valósul meg az egyre nehezedő és komplexebb fejlesztő feladatok kínálata. Mondanivalóját számos fénykép tette hitelessé.

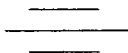
Kesztyűsné Dobos Katalin előadása az „állapotvizsgálat, a „szemléletváltozás” és a „fejlesztési stratégia” kulcsszavak köré rendeződött. Az előadó a SZTE JGYTFK Technika Tanszékének megújulási tendenciáit mutatta be. A tudományos, technikai, gazdasági és kulturális változások sürgette törekvéseket a technikaszakos tanárképzés 25 éves jubileumához kötötte. Jelentős évfordulóhoz évre a hallgatóság korszerű fejlesztési stratégiát ismert meg. Nevezetesen azt a beavatkozási módot, amely tudományos kutatásra alapozott; ahol a nappali tagozatos technika szakos hallgatók körében végzett feltáró vizsgálat eredményei jelölték ki a konkrét változtatási irányokat, a fejlesztendő területeket és a fejlesztés módszereit. A publikum számára az időszerű szinthez igazodó, a valóságos társadalmi szükségletre reagáló tanszéki tevékenység a munkaerő-piaci igények kielégítéséhez jobban közelítő tanárképzés követendő példája volt.

Madarász Klára nyelvtanár a genetikusan kódolt nyelvelsajátítási adottság, a nyelvérzék és a nyelvtelenség viszonyát tárgyalta. Az előadó abból a társadalmi közfelfogásból és iskolai gyakorlatból indult ki, amelyek szerint létezik nyelvtelenség. Az iskolai-pedagógiai praxis szemszögéből vizsgálta meg a nevezett definíció elterjedésének okait és következményeit. Aggályként mutatta be, hogy a „nyelvtelenség” fogalma azt a téves nézetet sugallja, hogy a nyelvelsajátítás tehetségfüggő. Majd összefüggésekre világított rá a nyelvérzék és más, nem specifikus képességek, valamint a nyelvi képességek és a személyiség alapkompenciája között. Végezetül állást foglalt amellett, hogy a nyelvelsajátítás az ember veleszületett adottsága; az adottság kibontakoztatása pedig a környezeti hatásoktól, benne az oktatási tényezőktől függ. A differenciált képességfejlesztést, mint egyfajta demokratikus szemléletű, tehát az alapoktatásban résztvevők mindegyikére kiterjedő tehetségfejlesztésnek fogta fel.

Ujlaki Dorottya előadóművész, a zenei tehetség területei közül a hangszeres előadói tehetséggel foglalkozott. Felvázolta a fogalom számos meghatározását; a tehetségek kiválasztásának, felismerésének és fejlesztésének sajátosságait. Hangsúlyozta, hogy a zenei tehetség az oktatási folyamat során, komplex produkciókban ismerhető fel. Hite szerint a fejlesztés hosszú távon, egyénre szabott, kreatív módszerekkel biztonságosan valószínűsíthető. A tehetséges, ifjú hegedűművész-művésztanár finom érzékenységgel érzékenységet

fejlesztő eljárásokat mutatott be. Több „élő” példával élt: eseteket, helyzeteket írt le és elemzett a tanulási folyamat egy-egy meghatározó szakaszából. A fejlesztési processzusban szemügyre vette mind a tanár, mind a diák képességeit, lehetőségeit és feladatait. Kitért a tanár és a diák közös munkájához szükséges általános és specifikus képességekre is, és azok szerepére a zenei oktatásban. Az előadás kuriózuma volt, hogy az előadó érzékletesen bemutatta a hangszeres tanulás-tanítás sajátos pedagógiai és pszichológiai helyzetét, valamint az abból következő bőséges metódust.

Összefoglalva, a szekció munkája gazdag és sokrétű volt. Egyaránt hangsúlyt kaptak a teoretikus kutatások eredményeinek ismertetése és az azokat tesztelő empiriák. Az iskolapadtól kezdve az elvont szintig ívelő előadások átfogták az oktatásügy karakterisztikusan elkülönülő szakaszait. A hallgatóság képet kapott a 21. századi fejlesztőmunka trendjeiről az általános- és a középiskolában, valamint a felsőoktatásban. A Szakbizottság méltón ápolta azt a nemes hagyományt, hogy a Tudomány Napján reprezentatív szakmai programmal mutatkozik be.

TISZTELETTELJES KÉRÉS ELŐFIZETŐINKHEZ!

Bízunk abban, hogy továbbra is töretlen támogatói, előfizetői maradnak lapunknak. Ennek reményében kérjük minden kedves Előfizetőnket, régieket és újakat, hogy a 2004. évi előfizetési díjat, amely 1100 forint, az alábbi számlára befizetni szíveskedjenek: OTP Csongrád Megyei Igazgatóság, Szeged, Módszertani Közlemények, 11735005-20003933.

Köszönjük megértésüket és támogatásukat.

A MÓDSZERTANI KÖZLEMÉNYEK KIADÓHIVATALA